

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	150
Land:	Sudan
Kilde:	Landinfo
Titel:	"Opprørsbevegelser i Darfur"
Udgivet:	1. oktober 2007
Optaget på baggrundsmaterialet:	29. januar 2008

Temanotat

Opprørsbevegelser i Darfur

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Rapportene er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2007

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A
Postboks 8108 Dep
N-0032 Oslo

Tel: 23 30 90 45

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Opprørsgrupper i Darfur

INNHold

1. Den politiske situasjonen	4
2. Opprørsgruppene i Darfur	8
2.1 SLA/M – Sudan Liberation Army/Movement (<i>Harakat/Jaysh tahrir as-Sudan</i>) ..	9
2.1.1 Splittelser i SLA	10
2.2 JEM – Justice and Equality Movement (<i>Harakat al - 'adil wal-musawah</i>)	12
3. Opprørsgrupper som støttet fredsavtalen	13
3.1 Front for Liberation and Rebirth/ SLA-Free Will (<i>Irada hurra</i>).....	13
3.2 JEM-Peace Wing	13
3.3 SLA-Peace Wing	13
3.4 SLA-Abdel-Gasim Imam.....	14
4. Opprørsgrupper som er motstandere av fredsavtalen	15
4.1 Group-19 (Group of 19, SLA-Unity, SLA-Mainstream, SLA)	15
4.2 SLA-Classic.....	16
4.3 SLA-al-Nur	16
4.4 SFDA – Sudan Federal Democratic Alliance	16
4.5 NRF – National Redemption Front (<i>Jabhat al-khalas al-watani</i>).....	17
4.6 NMRD – National Movement for Reform and Development (<i>al-Haraka al-watani lil-islah wat-tanmiya</i>)	17
4.7 Andre allianseforsøk.....	17
5. Kart over Darfur	18
6. Referanser.....	19

1. DEN POLITISKE SITUASJONEN

Konflikten i Darfur har ifølge FN kostet mer enn 200 000 menneskeliv og har drevet over to millioner mennesker på flukt. Fredsavtalen som ble inngått i Abuja, Nigeria i mai 2006,¹ har ikke hjulpet på situasjonen.

Bare i løpet av det siste året har titusener blitt drevet på flukt igjen. Fredsavtalen måtte implementeres – og man så tidlig tegn til at det ikke ville skje så lenge flere av grupperingene reserverte seg og *janjawid*² nektet å la seg avvæpne. FNs daværende koordinator for humanitær bistand, Jan Egeland, uttalte i desember 2006 at fire millioner mennesker i Darfur hadde desperat behov for nødhjelp, sammenlignet med én million to år tidligere.

Skal det være et håp om bedring i situasjonen, er avvæpning ifølge FN et absolutt krav. I året som har gått siden fredsavtalen ble underskrevet, har det bare blitt mer våpen i omløp. FNs ekspertpanel beskriver situasjonen på følgende måte i sin rapport fra oktober 2007:

The Panel has found that ongoing hostilities by parties to the conflict in Darfur, particularly the Government of the Sudan, the National Redemption Front (NRF), the Sudan Liberation Army/Minni Minawi (SLA/MM) faction, and Arab militia groups, are impeding the peace process. The actions of Abdul Wahid Mohammed al-Nur in placing expansive preconditions on the involvement of members of the Sudan Liberation Army/Abdul Wahid (SLA/AW) faction in the United Nations-African Union mediated pre-negotiation consultations; also represent an impediment to peace in Darfur. The Government of the Sudan has consistently failed to identify, neutralize and disarm armed militia groups in Darfur. This has exacerbated intertribal conflicts, especially in Southern Darfur. Moreover, the Panel has found that the Sudanese Armed Forces (SAF) and members of the Popular Defense Force (PDF) and the Border Intelligence Guard continue to participate in unitary or coordinated attacks.

¹ Etter sterkt internasjonalt press og flere utsettelse ble fredsavtalen for Darfur, DPA (Darfur Peace Agreement) undertegnet 5. mai. Signatarene var Minna Minawis SLA-fraksjon og den sudanske regjeringen. De øvrige opprørsgruppene nektet å undertegne. I henhold til avtalen skal opprørsstyrkene innlemmes i den nasjonale hæren og politiet, og janjawid-militsene skulle avvæpnes i løpet av oktober 2006. Et fond for gjenoppbygging av Darfur skulle også etableres, og representanter for gruppene som var del av avtalen, skulle få representasjon i den nasjonale samlingsregjeringen, samt i lokale organ i påvente av en folkeavstemning i 2010. Denne folkeavstemningen skal avgjøre om regionen får en felles delstatsregjering.

² *Janjawid* er en lokal arabisk betegnelse som kommer av ordet *jawad* (rytter) og det arabiske ordet *jim* som refererer til den belgiske G3-automatriflen, og som også spiller på begrepet *jinn* (ånd eller djevel). Under konflikten i 1987-89 mellom *fur*-stammen og myndighetene, refererte betegnelsen til regjeringsvennlig arabisk milits. I dag brukes den om militser som rekrutteres blant den arabiske *abbala*-stammen, som utkjemper en stedfortrederkrig for regjeringen i Khartoum (Tanner & Tubiana 2007).

NRF and SLA/MM have actively targeted personnel of the African Union Mission in the Sudan (AMIS) in Darfur, and the extensive use of white aircraft by the Government of the Sudan, including the use of white Antonov aircraft in some of the 66 aerial attacks catalogued by the Panel between September 2006 and July 2007, constitutes a serious obstruction to the work of AMIS and the United Nations. In one instance the Panel found that the Government of the Sudan had used a white Antonov aircraft with "UN" markings in offensive military overflights. (UN Security Council 2007)

FNs sikkerhetsråd vedtok enstemmig 31. juli 2007 en resolusjon som gir grunnlag for å danne en såkalt hybridstyrke i Darfur i et samarbeid mellom FN og den afrikanske unionen (AU). Hybridstyrken, UNAMID (United Nations African Union Mission in Darfur), er tenkt å bli verdens største fredsbevarende styrke med nærmere 20 000 soldater og mer enn 6 000 politimenn. Den nåværende AU-styrken, AMIS,³ skal inkorporeres i UNAMID, men hybridstyrken skal ledes og kontrolleres av FN. Innen utgangen av desember 2007 skal styrken etablere seg og overta etter AMIS. Dens mandat er å støtte iverksettingen av fredsavtalen om Darfur fra mai 2006, og UNAMID vil kunne bruke makt for å beskytte sivile samt sikre transport av hjelpesendinger.

For å få alle medlemmene i Sikkerhetsrådet til å støtte resolusjonen fjernet man imidlertid flere formuleringer i teksten, blant annet trusler om sanksjoner mot den sudanske regjeringen dersom den hindrer styrken i sin virksomhet. UNAMID får heller ikke avvæpne militser eller ettersøke og pågripe personer som er mistenkt for krigsforbrytelser av den internasjonale strafferettsdomstolen, ICC, i Haag.

Resolusjonen minner derfor mye om den resolusjonen som ble vedtatt i Sikkerhetsrådet 31. august 2006, men som Sudan avviste. Den resolusjonen ga FN-styrkene rett til å konfiskere ulovlige våpen, men denne muligheten ligger altså ikke i UNAMIDs mandat. Man står derfor igjen med en relativt svak resolusjon og et langt mer begrenset mandat for FN-styrken. Alex de Waal⁴ har dette å si om FN-styrken:

Both supporters and critics of a UN force in Sudan argue on the false premise that UN troops will have the mandate and capability to protect millions of civilians at risk by using force. Despite the tough language of UN Security Council resolution 1706 of August 31, 2006, that is not true. The 20,000 troops envisioned would be enough only to police the ceasefire agreement drawn up by the African Union at the Darfur peace talks and to shoot their way out of trouble if things went wrong. Policing Darfur – or more ambitiously, disarming the Janjaweed militia – would require a far bigger and tougher force. Doubtless, the UN could overcome some of the logistical and financial problems the AU has faced, but a handover to the UN would be only an incremental advance.

³ The African Mission in the Sudan, AMIS, består av ca 7 000 soldater, politi og militære observatører. AMIS ble etablert av Freds- og sikkerhetsrådet i den afrikanske unionen, AU, etter den humanitære våpenhvileavtalen mellom regjeringen og de to opprørsgruppene SLA/M og JEM 8. april 2004 (N'Djamena-avtalen).

⁴ de Waal er sosialantropolog, leder av Social Science Research Council i New York, Sudan-kjenner og analytiker, tidligere blant annet engasjert i MR-organisasjonen Human Rights Watch. Han tok del i AUs forhandlingsteam i Darfur i 2005 og 2006.

However attractive it might be from a distance, actually providing physical protection for Darfurians with international troops is not feasible. And unfortunately, the clamor for UN troops has consumed most of the diplomatic energies of the United States and its allies over the last 18 months, diverting efforts from achieving a peace agreement that was within grasp a year ago but has now slipped away. And as a direct result, the existing AU troops have been left without funds, and sometimes without food or fuel, and above all without any effort to upgrade their numbers and capability. (de Waal 2007a)

FN ga tidlig uttrykk for at UNAMID i hovedsak skulle være en afrikansk styrke, men gikk allikevel ut med en liste over asiatiske land som hadde tilbudt soldater, deriblant Indonesia, Pakistan, Nepal og Bangladesh. Etter samtaler med Sudans president Bashir, meddelte AU 12. august at styrken bare skulle ha afrikanske soldater. Uttalelsen skapte forvirring. Blant annet Kina hadde allerede i begynnelsen av juni begynt å trene nærmere 300 ingeniørsoldater for deltagelse i styrken.

6. august ble det rapportert at åtte av opprørsbevegelsene var blitt enige om en felles plattform for samtaler med den sudanske regjeringen.

Abdel-Wahid Mohammad al-Nurs fraksjon av SLM/A boikottet imidlertid møtet de ulike gruppene skulle ha i Tanzania. Al-Nur er en av grunnleggerne av SLM/A og hans fraksjon av bevegelsen representerer også *fur*-befolkningen som er den største folkegruppen i Darfur.

Under FNs generalsekretær Ban Ki-moons besøk i Sudan i begynnelsen av september 2007, ble det meddelt at regjeringen og rebellene skal møtes til nye fredssamtaler 27. oktober i Libya, hvor flere av opprørsgruppene skal ha kontor.

Få dager etter at Ban Ki-moon hadde forlatt Sudan, hevdet opprørsgruppene SLA-Unity (utbrytere fra SLA) og JEM at regjeringen hadde bombet opprørsområdet Haskanita 10. september. Byen ligger nær grensen til Kordofan, hvor opprørerne i august ifølge regjeringen skulle ha angrepet en militærleir og drept 41 personer.

17. september uttalte JEM-lederen Khalil Ibrahim at hans bevegelse vil kreve full uavhengighet dersom fredssamtalene med regjeringen ikke lykkes. Det var så vidt vites første gangen noen av opprørsgruppene har tatt opp spørsmålet om selvstendighet (i stedet for selvstyre) for Darfur.

Det hittil verste angrepet på AU-styrken inntraff 29. september på en base ved byen Haskanita, på grensen mellom Nord- og Sør-Darfur. 157 AU-soldater og annet personale ble angrepet nattetid av en velutrustet styrke på nærmere tusen mann. Angriperne, som man antok var opprørere, beskjøt basen med raketter og granater helt til regjeringsstyrker ankom om morgenen. Ti AU-soldater ble drept i angrepet.

7. oktober rapporterte FN-observatører at byen Haskanita var brent ned. Flesteparten av de 7 000 innbyggerne hadde flyktet. FN-observatørene opplyste ikke hvem som var ansvarlig for hendelsen, men påpekte at byen var kontrollert av regjeringshæren.

8. oktober ble det rapportert at regjeringsstyrker og *janjawid* hadde angrepet byen Muhajiriyya i Sør-Darfur, som kontrolleres av Minawi-fraksjonen av SLM/SLA (den eneste opprørsgruppen som hadde undertegnet fredsavtalen i 2006).

FNs generalsekretær anklaget i en rapport 11. oktober 2007 Sudans regjering for å trenere utplasseringen av UNAMID. FN hadde samme uke lagt fram en liste på 15 land, de fleste i Afrika, som kunne bidra med soldater, uten å få respons fra myndighetene i Khartoum. FN har også møtt hindringer i forbindelse med byggingen av forlegninger for UNAMID-styrkene.

Analytikere uttrykker også bekymring for at den oppståtte politiske krisen⁵ mellom regjeringen og SPLM kan få alvorlige konsekvenser for de planlagte forhandlingene i Libya mellom regjeringen og opprørsgruppene i Darfur.

Ifølge Alex de Waal er spørsmålet hvorfor Darfur-opprørerne skal ønske å skrive en avtale med en regjering som ser ut til å kollapse. En regjeringskrise kan føre konflikten i Darfur over i en ny og mer dødelig fase. Situasjonen har gått fra vondt til verre, og de Waal frykter ny borgerkrig. Dersom Sør-Sudan erklærer seg som en utavhengig stat, vil president Bashir "fight to the death", skriver han i en artikkel i Los Angeles Times (de Waal 2007).

Situasjonen i Darfur er svært sammensatt, og splittelsene i opprørsbevegelsen har bidratt til en uoversiktlig og vanskelig situasjon. De to opprørsgruppene SLA og JEM, er splittet i mer enn 15 grupper, noen av dem er små enheter som utøver ren bandittvirksomhet. Regjeringsstøttede militser og andre arabiske grupper har også vendt seg mot sine egne og har ved flere anledninger angrepet regjeringsstyrker. Opprørere i grenseområdene har også benyttet anledningen og angrepet mål i Tsjad og Den sentralafrikanske republikken. De stammemessige/etniske, økonomiske og militære båndene mellom opprørsgruppene i Darfur og grupper i nabolandene, særlig Tsjad, bidrar derfor også til regional uro.

⁵ SPLM har vedtatt å midlertidig trekke sine 18 regjeringsmedlemmer ut av GoNU (den nasjonale samlingsregjeringen). Hovedbegrunnelsen var at NCP (National Congress Party) har mislyktes i å implementere CPA (fredsavtalen) på sentrale områder, som Abyei, demokratisering av Sudan, uttrekning av styrker fra Sør-Sudan, overføring av oljeinntekter, og finansiering av folketellingen.

2. OPPRØRSGRUPPENE I DARFUR

Etter flere års lavintensitetskonflikt og vold brøt opprøret i Darfur ut med full styrke i begynnelsen av 2003. To grupper dukket frem: Sudan Liberation Army (SLA) som angrep og hadde kortvarig kontroll over el-Fasher flyplassen i februar 2003, men som ble tvunget tilbake av den sudanske regjeringshæren, og JEM, Justice and Equality Movement. SLA er gradvis blitt svekket på grunn av en rekke kraftige motoffensiver fra regjeringshæren, og de interne stridighetene mellom de to lederne, Abdel-Wahid Mohammad Nur (*fur*) og Minni Arku Minawi (*zaghawa*⁶), har bidratt til en ytterligere svekkelse. Den andre sentrale opprørsorganisasjonen JEM, Justice and Equality Movement, var politisk mer utviklet enn SLA, men har hatt langt mindre militær betydning (Tanner & Tubiana 2007). JEMs smale etniske basis (*zaghawa kobe*), og den islamistiske bakgrunnen mange av dens ledere har, særlig formannen Khalil Ibrahim, har svekket bevegelsen. Bare én fraksjon av det splittede SLA (SLA-Minni) undertegnet fredsavtalen i 2006, og deretter har også denne fraksjonen blitt betydelig svekket (Tanner & Tubiana 2007). Mange av opprørsgruppene som ikke undertegnet fredsavtalen, samlet seg i perioder i alliansen National Redemption Front, og maktet da å kjempe imot regjeringsstyrkene. Men uten et politisk samarbeid har disse gruppene ikke klart å forbli allierte. Resultatet er en rekke større og mindre bevegelser⁷ som i liten eller ingen grad samarbeider, og ifølge internasjonale observatører er en felles plattform for opprørsbevegelser en forutsetning for en varig politisk løsning på konflikten i Darfur.

⁶ *Zaghawa*-befolkningen bor både i Nordvest-Sudan og i de nordøstlige områdene i Tsjad. *Zaghawa* er det arabiske navnet på befolkningen som kaller seg selv *beri*. *Beri* er en ikke-arabisk befolkningsgruppe, som hovedsakelig lever av kameldrift. De er inndelt i tre hovedklaner: *Kobe*, som lever i vest, flesteparten i Tsjad, men også rundt byen Tine i Darfur. *Wogi* lever i øst i Nord-Darfur og er inndelt i flere undergrupper i avgrensede geografiske områder – *Dar Gala*, *Dar Tuer*, *Muzbat*, *Dar Artaj*, *Dar Sueni* og *Dar Bire*. Tørken på 1970- og 1980-tallet førte til at mange *wogi* måtte forflytte seg til Sør-Darfur hvor de slo seg ned som jordbrukere og handelsfolk. *Bideyat* bor hovedsakelig langs Ennedi-fjellkjeden i den nordlige delen av Sudan, men noen *bideyat*-klaner har slått seg ned i Nord-Darfur blant *wogi*-gruppen. President Déby i Tsjad er *bideyat* og denne gruppen har hatt tette forbindelser med hans regime. *Beri*-stammen består også av en rekke klaner som ikke har tilhold i spesifikke områder (Tanner & Tubiana 2007).

⁷ Opprørsgruppene i Darfur benytter samme taktikk som *zaghawa*-gruppene i Tsjad brukte i 1990 for å nedkjempe den daværende presidenten Hissène Habré. Små, løst organiserte enheter opererer fra firehjulstrekkere påmontert tunge maskingevær. Den enkelte kommandants prestisje er avhengig av hvor mange Toyota Hilux han disponerer over. Graden av suksess i forbindelse med en aksjon måles i antallet tapte eller erobrede kjøretøy. Hvert kjøretøy frakter 10-20 opprørere som gjennomfører "hit and run"-aksjoner mot regjeringsstyrkene, og på den måten skaffer seg våpen, ammunisjon og penger. Vanligvis har ikke gruppene kontroll over hele landområder, men de hindrer regjeringsstyrkene i å komme inn i områder ved å avskjære transportruter og handel (Tanner & Tubiana 2007).

2.1 SLA/M – SUDAN LIBERATION ARMY/MOVEMENT (*HARAKAT/JAYSH TAHRIR AS-SUDAN*)

De første SLA-soldatene ble rekruttert blant selvforsvarskomiteer i *fur*-, *massalit*- og *zaghawa*-landsbyer som på 1990-tallet mobiliserte for å forsvare innbyggerne mot angrep fra arabiske militser (Tanner & Tubiana 2007). Disse forsvarsgruppene var basert på tradisjonelle ungdomsgrupper,⁸ og alle landsbyene i de forskjellige stammeområdene hadde én eller flere ungdomsledere som kunne mobilisere landsbyens menn til forsvar eller motangrep.

I 1989-90 mottok *fur*-befolkningen våpen fra daværende president Hissène Habrés regime i Tsjad for å slåss mot opprørsbevegelsen MPS (Mouvement patriotique du salut), en *zaghawa*-bevegelse i Tsjad. Denne grupperingen var dannet av den daværende opprørslederen Idriss Déby⁹ med støtte fra sudanske *zaghawa* og NIF (National Islamic Front). Til tross for forsøk på å organisere selvforsvarskomiteene på 1980- og 1990-tallet, var disse gruppene dårlig utstyrte og lite koordinerte (Tanner & Tubiana 2007).

På slutten av 1990-tallet forsøkte enkelte aktivister å styrke motstanden mot de arabiske militsene. Blant disse var Abdel-Wahid Mohammad Ahmad Nur, Ahmad Abdesh-Shafi', Abdu Abdallah Isma'il og Babiker Mohammad Abdallah, som alle kom til å spille viktige roller i SLA. Aktivistene samlet inn penger blant *fur*-befolkningen i Darfur, Khartoum, Tsjad og andre steder for å kjøpe våpen til blant annet selvforsvarsgruppene i Jebel Marra.¹⁰

På slutten av 1990-tallet forsøkte *fur*-aktivistene å mobilisere støtte blant *massalit*-stammen, men det var alliansen med *zaghawa*-stammen¹¹ som var avgjørende for dannelsen av SLA (Tanner & Tubiana 2007). Selv om det er vanskelig å fastslå en nøyaktig dato for dannelsen av SLA, anses 21. juli 2001 å være en milepæl (Tanner & Tubiana 2007:19). Da møttes en større gruppe *fur* og *zaghawa* i Abu Gamra i Nord Darfur, og erklærte at de ville samarbeide for bekjempe den arabiske rasistiske politikken i Darfur.

⁸ *Warnang* er benevnelsen som vanligvis brukes på lederne av slike grupper blant *fur*- og *massalit*-stammene. *Fur*-befolkningen kaller dem også *tabu* og *sillo*, men i dag brukes benevnelsen *akada*. Denne betegnelsen kommer fra det arabiske *'uqada* som er flertallsformen av *'aqid* som er navnet på den tradisjonelle lederen i Darfur. Det kan også være navnet på den tradisjonelle militære lederen eller lederen av en landsbymilit som rapporterer til andre tradisjonelle ledere som *shartay* eller *fursha* (Tanner & Tubiana 2007).

⁹ Idriss Déby ble president i Tsjad i desember 1990.

¹⁰ Jebel Marra er det sentrale *fur*-området i Darfur.

¹¹ Misnøyen med myndighetene i Khartoum brakte de ulike stammene sammen, men bortsett fra en felles Darfur-identitet, hadde disse gruppene lite til felles. *Zaghawa*-stammen hadde tilgang til økonomiske nettverk via handelsfolk i Sudan, Tsjad og Libya. *Zaghawa*-kommandantene i SLA hadde derfor mer penger og bedre utstyr enn sine samarbeidspartnere. Området Dar Zaghawa var dessuten lettere tilgjengelig for våpenleveranser enn Jebel Marra, som var omringet av regjeringsstyrker. *Zaghawa*-kommandantene beholdt størstedelen av utstyret for sine menn og marginaliserte *fur*-offiserer ved å hindre dem i å kommunisere med sine overordnede i Jebel Marra. SLA fikk dermed et sterkt *zaghawa*-preg, og dette tilslo det faktum at mange ikke-*zaghawaer* også var med i bevegelsen (Tanner & Tubiana 2007).

Opprørerne fikk også med seg *massalit*-stammen på et møte i Zalingei i Vest-Darfur i november 2001, og der ble Darfur Liberation Front (*Jabhat tahrir Dar Fur*, DLF)¹² dannet (Tanner & Tubiana 2007:19). Det var imidlertid først i forbindelse med et angrep på en politistasjon i landsbyen Golo i juni 2002 bevegelsen ble kjent i Darfur, og i februar 2003 ble bevegelsen også kjent utenfor Sudan, da den byttet navn til SLA/M, Sudan Liberation Army/Movement (*Harakat/Jaysh tahrir as-Sudan*) (Tanner & Tubiana 2007:23). Navneendringen var et forsøk på å skifte fokus fra lokale stammebaserte problemstillinger til en nasjonal agenda. Men det gjenspeilet også ledersjiktets forsøk på å motvirke press for å innta en mer aggressiv holdning overfor araberne, som var vanlig blant mange av dem som var blitt ofre for overgrep fra arabiske militser (Tanner & Tubiana 2007). SLA forsøkte også å knytte bånd til araberne, og selv om de i liten grad lyktes i å rekruttere fotfolk, forsøkte bevegelsen å hente inn kommandanter fra de arabiske gruppene i Darfur, særlig blant de sørlige *baggaraene*.¹³ Enkelte medlemmer av små, arabiske grupper som drev med sauehold i Darfur-Kordofan-området sluttet seg også til opprørerne (Tanner & Tubiana 2007).

Etter en rekke militære seire i løpet av 2003, som førte til at bevegelsen etter hvert kontrollerte store deler av Nord-Darfur og Jebel Marra, gikk regjeringsstyrkene til brutale motangrep med luft og bakkeangrep mot landsbyer med støtte av *janjawid*-militsene. Mot slutten av 2003 var SLA betydelig svekket og regjeringsstyrkene hadde gjenvunnet kontrollen over de viktigste byene i Dar Zaghawa. (Tanner & Tubiana 2007). SLA-soldatene måtte spre seg for å overleve, og bare 500 mann ble værende i Dar Zaghawa. *Fur*-, *zaghawa*- og *meidob*-soldatene søkte tilflukt i fjellene i sine hjemområder, andre soldater dro til områder som ikke var rammet av konflikten, og blandet seg med sivilbefolkningen. Men i løpet av 2004/2005 hadde SLA gjenvunnet mye av sin styrke og hadde anslagsvis 10 000 soldater i Darfur.

Spredningen av SLA hadde imidlertid forsterket splittelsen langs etniske skillelinjer i bevegelsen. Den militære kommandanten Abdallah Abbakar ble i 2005 erstattet av sin assistent Minni Arku Minawi som er *zaghawa* fra *ila digen*-klanen, og en fjern slektning av Sharif Harir (se del 4.4 om SFDA).

2.1.1 Splittelser i SLA

Den ustabile alliansen mellom *fur* og *zaghawa* i SLA førte etter hvert til økende intern spenning, og i midten av 2004 brøt det ut kamper mellom *zaghawa* og *fur* i Jebel Marra.

¹² Også kjent som Darfur Liberation Movement, DLM (*Harakat tahrir Dar Fur*). I november 2002 ble styringen av bevegelsen delt mellom de tre stammene. Abdel-Wahid Mohammad Ahmad al-Nur (*fur*) ble formann, viseformannen (som først ble utnevnt i 2005) skulle være *masalit* og den militære kommandanten ble Abdallah Abbakar Bashar (*zaghawa*) som var tidligere offiser i den republikanske garden i Tsjad.

¹³ Kvegdrivere som tilhører ulike arabiske stammer. *Baggara*-gruppene var mindre involvert i *janjawid*-aksjoner enn de nordlige *abbala*-gruppene (kameldrivere).

Ønsket om kontroll over SLA var én av årsakene til konflikten mellom de to gruppene, men det hadde også utviklet seg fiendskap mellom de to lederne Abdel-Wahid Mohammad al-Nur og Minni Minawi. Ulikt syn på hvordan man skulle forholde seg til Khartoum skapte også splid. *Fur*-befolkningen som var hardest rammet av regjeringsstyrkenes aksjoner, og som tradisjonelt har hatt status som den viktigste gruppen i Darfur, hellet i retning av forhandlinger med myndighetene. *Zaghawa*-representantene derimot var langt mer negative¹⁴ (Tanner & Tubiana 2007).

Zaghawa-dominansen i SLA var blitt tydelig, og da Minni Minawi erstattet Abdel-Wahid Mohammad al-Nur som leder i oktober/november 2005, var det i realiteten to grener av SLA; en *fur*-SLA i Jebel Marra under ledelse av Abdel-Wahid Mohammad al-Nur, og en *zaghawa*-SLA i det nordlige, østlige og sørlige Darfur under ledelse av Minni Minawi (Tanner & Tubiana 2007).

I desember 2005 så man konturene av ytterligere en SLA-gruppering, da en gruppe kommandanter fra Nord-Darfur, hovedsakelig *zaghawa* i opposisjon til Minawi, møttes i Kairo. Denne gruppen ble senere G-19 eller Group of 19 (se del 4.1 nedenfor).

Mange faktorer utover de stammemessige har bidratt til uenigheten og splittelsene i SLA: mistillit mellom de intellektuelle i den politiske ledelsen (de fleste intellektuelle kommer fra det gamle *zaghawa*-”aristokratiet”) og kommandantene i felten, maktkamp mellom de tradisjonelle stammelederne og SLA, konflikt mellom generasjoner (de fleste feltkommandantene er relativt unge menn som ser på de eldre aktivistene som arrogante og for tilbakeholdne), samt mistillit mellom kommandantene ute i felten og deres politiske motstykker som befinner seg utenfor Darfur (Tanner & Tubiana 2007).

Undertegningen av fredsavtalen i Abuja, Nigeria 5. mai 2006 mellom Minawis SLA (SLA-M/Minnawi) og regjeringen, endret det politiske landskapet i Darfur og splittet opprørsbevegelsen. Minawis posisjon ble betydelig svekket, og han har ifølge Tanner & Tubiana (2007: 40-42) mistet både popularitet, territorium og militær slagkraft.

Utover sommeren 2006 mistet Minawi store deler av sin styrke, mange sluttet seg til grupper som var motstandere av fredsavtalen og andre vendte tilbake til sine landsbyer. Det var også flere sammenstøt mellom Minawis gruppe (SLA-M) og grupper som ikke støttet avtalen, blant annet G-19 (se del 4.1 nedenfor). Mot slutten av 2006 hadde Minawi mistet kontrollen over størstedelen av de områdene bevegelsen tidligere hadde hatt.¹⁵

¹⁴ Tanner & Tubiana (2007) påpeker at paradoksalt nok var det Minni Minawi som er *zaghawa*, som undertegnet fredsavtalen i 2006, mens Abdel-Wahid Mohammad al-Nur, som er *fur*, nektet å undertegne avtalen.

¹⁵ Ifølge Tanner & Tubiana har Minawi i dag bare delvis kontroll over små enklaver i nærheten av el-Fasher (Galab, Tabit og Tarne), isolerte deler av *zaghawa*-området øst for Jebel Marra (Shangal Tobay-Dar es-Salam og Muhajiriya-Marla), og *masalit*-byene Gereida og Jughana sør for Nyala.

2.2 JEM – JUSTICE AND EQUALITY MOVEMENT (*HARAKAT AL -'ADIL WAL-MUSAWAH*)

Denne bevegelsen er ifølge Tanner & Tubiana (2007) svært forskjellig fra SLA. Den har hatt langt færre soldater, har utkjempet færre slag og har kontrollert mindre områder enn SLA. Dannelsen av JEM ble proklamert av Khalil Ibrahim i 2001, og i 2003 hadde bevegelsen ca 100 menn under våpen. Men bevegelsen økte sin betydning etter fredsavtalen i mai 2006, og i oktober 2006 hadde bevegelsen 200-300 kjøretøyer og anslagsvis 3 000-4 000 mann under våpen. I motsetning til SLA har JEM dessuten hatt en langt klarere politisk profil og har også etablert en viss partistruktur. JEM har imidlertid hatt en meget snever stammemessig basis, nemlig *zaghawa*-subgruppen *kobe*. *Kobe*-stammen lever langs grensen mellom Sudan og Tsjad, og det er få *kobe* i Darfur. Khalil Ibrahim har derfor vært ansett som en *zaghawa*-leder og ikke en Darfur-leder.

Bevegelsen har dessuten sine røtter i Hassan al-Turabis NIF,¹⁶ selv om dagens ledere tar avstand fra al-Turabi. Men det hevdes at det fortsatt er forbindelser mellom al-Turabis parti, PCP og JEM. Mange av JEMs opprinnelige ledere, deriblant presidenten Khalil Ibrahim,¹⁷ var nært tilknyttet al-Turabis NIF-fraksjon på 1990-tallet.

I 1993-94 hadde Ibrahim hemmelige møter med NIF-representanter for å vurdere mulighetene for interne reformer av partiet, og dette var ifølge Tanner & Tubiana kimen til JEM. På slutten av 1990-tallet hadde Ibrahim begynt å fjerne seg fra regimet, og dette kan ha vært en reaksjon på spenningene mellom Hassan al-Turabi og president Omar al-Bashir, eller også en reaksjon på presidentens økende kontroll over regjeringen. Enkelte har for øvrig hevdet at JEMs krig mot regjeringen er intet mindre enn en borgerkrig innen den sudanske islamistiske bevegelsen (Tanner & Tubiana 2007:32). En tilknytning til al-Turabi og hans krets, uansett om den er reell eller antatt, er problematisk for bevegelsen. Mange i Darfur, og særlig tilhengere av Umma-partiet, har vanskelig for å tilgi al-Turabi statskuppet mot Umma-partiets Sadiq al-Mahdi og hans regjering i 1989.

Også JEM ble splittet som følge av fredsavtalen i 2006, men i langt mindre omfang enn SLA.

¹⁶ Hassan al-Turabi var tidligere leder av NIF (National Islamic Front), og den sudanske regjeringens sjefsideolog etter kuppet i 1989. Al-Turabi fikk sete i Parlamentet i 1996 og ble valgt til Speaker of Parliament. Etter en maktkamp mellom al-Turabi og president Bashir, ble al-Turabi fengslet i februar 2001. Han ble løslatt i 2003 og forbudet mot hans parti PCP (Popular Congress Party), som ble etablert i 2000, ble opphevet. Al-Turabi ble igjen arrestert i mars 2004, anklaget for forsøk på statskupp. Han ble løslatt i juni 2005.

¹⁷ Ibrahim er utdannet lege, og var leder av den islamske studentbevegelsen al-Ittijah al-islami, som ble drevet av den sudanske delen av Muslim Brothers. MB ble senere omdannet til NIF, se fotnote 14. Etter kuppet i 1989 hadde Ibrahim flere posisjoner i det nye regimet. Han tilhører subklanen *geyla* av klanen *angu* i *zaghawa*-stammen *kobe*. Andre JEM-ledere med tidligere tilknytning til al-Turabi er vise-presidenten og generalsekretæren Bahar Idris Abu Garda (som tilhører *zaghawa kobe*-klanen *borso*), Abubakar Hamid Nur Abder-Rahman Firti, JEMs politiske rådgiver med ansvar for internasjonale forbindelser (han tilhører *geyla*-subklanen av *zaghawa*-klanen *kobes angu*-klan). Firti hoppet av PCP i 2001. Ibrahim Yahya er president i JEMs nasjonale forsamling, han er *masalit* og var guvernør i Vest-Darfur i 1997-2000. Yahya var medlem av PCP til 2004, men gikk over til regjeringens side i juni 2007. Taj ed-Din Niam har ansvaret for politiske aktiviteter og er humanitær koordinator. Han var også nestleder under fredsforhandlingene i Abuja i 2006. Niam er også *zaghawa kobe*. Mohammad Bashar var JEMs representant til våpenhvilekommisjonen i el-Fasher, han tilhører *zaghawa kobe*, og var tidligere medlem av parlamentet i Vest-Darfur (Tanner & Tubiana 2007).

3. OPPRØRSGRUPPER SOM STØTTET FREDSAVTALEN¹⁸

3.1 FRONT FOR LIBERATION AND REBIRTH/ SLA-FREE WILL (*IRADA HURRA*)

Denne grupperingen ble dannet i forbindelse med fredsforhandlingene i Abuja i mai 2006 av seks delegater fra Abdel-Wahid Mohammad el-Nurs SLA-fraksjon. Grupperingen støttet fredsavtalen, men ikke Minni Minawi. De seks delegatene tilhørte henholdsvis *tunjur*-stammen, *masalit*-, *zaghawa*-, *berti*- og *rizeigat* *baggara*-stammene. Lederen er Abder-Rahman Musa Abbakar som er *tunjur* og oppholder seg i eksil i Frankrike. Abbakar var sjefsforhandler for Abdel-Wahid Mohammad el-Nur under forhandlingene i Abuja. Bevegelsen har en begrenset militær tilstedeværelse i Darfur og styrken består hovedsakelig av *birgid*-stammemedlemmer under ledelse av Ahmad Saleh.¹⁹

3.2 JEM-PEACE WING

Denne grupperingen ble, i likhet med SLA-Free Will, dannet i forbindelse med fredsforhandlingene i Abuja i 2006. Seks JEM-delegater fra arabiske grupper, *tunjur* og *masalit*-stammene støttet fredsavtalen og grunnla grupperingen. De få soldatene gruppen har befinner seg hovedsakelig i Seleah-området mellom Nyala og ed-Da'in, hvor de samarbeider med SLA Free Will.

3.3 SLA-PEACE WING

Denne grupperingen som har sin basis i *baggara*-gruppene,²⁰ særlig *rizeigat*, i Sør-Darfur, støtter også fredsavtalen. Grunnleggeren av denne grupperingen er Ibrahim Madibbo, bror til *nazir*.²¹ Madibbo som representerte Abdel-Wahid Mohammad el-Nur i maktdelingskommisjonen under Abuja-forhandlingene i 2006. Til tross for den betydelige innflytelsen denne familien har, lyktes han ikke i å få sterk støtte fra *rizeigat*-stammen, og grupperingen har liten oppslutning.

¹⁸ Oversikten over de ulike grupperingene og fraksjonene som har oppstått etter undertegnelsen av fredsavtalen i Abuja i mai 2006 er ikke nødvendigvis uttømmende. (Fraksjoneringen startet for øvrig allerede før fredsavtalen var et faktum, se omtale under 2.1.1.) I tillegg er enkelte av grupperingene relativt løse sammenslutninger som avhengig av tid og omstendigheter samarbeider med hverandre, og inngår, eventuelt går ut av, allianser. Gruppens politiske agenda er ofte uklare og lederskapet i gruppene kan hurtig endres. Antallet opprørsgrupper anslås av enkelte observatører til å være minst ett dusin, men antallet kan variere relativt mye i løpet av svært kort tid (Washington Post 2007). Mange av gruppene er etter hvert intet mer enn røverbander som angriper hjelpeorganisasjoner, sivile og AMIS-soldater (ibid.).

¹⁹ Ifølge Tanner & Tubiana (2007) skal gruppen bare ha fem kjøretøy og den opererer i Muhajiriyya-Seleah-distriktet nær Nyala. Gruppen skal også ha *tunjur*-krigere i områder rundt Kutum i Nord-Darfur, men disse skal ikke være tilknyttet *birgid*-vingen. Ahmad Saleh var tidligere kommandant under Minni Minawi, og det hevdes at han har nære bånd til regjeringen.

²⁰ Se fotnote 13.

²¹ *Nazir* er en tittel på de tradisjonelle lederne blant de arabiske gruppene.

3.4 SLA-ABDEL-GASIM IMAM

Denne grupperingen som også som støtter fredsavtalen, ble etablert i september 2006 da Abdel-Gasim Imam al-Haq²² undertegnet en avtale med regjeringen. Denne avtalen ble gjort kjent i Libya i november 2006.

Det hevdes at denne gruppen både har tvangsrekruttert medlemmer og betalt internflyktninger i leire øst for Jebel Marra for å slutte seg til bevegelsen (Tanner & Tubiana 2007:47). SLA-Abdel-Gasim Imam skal ha mottatt våpen fra regjeringen i Khartoum og har tilhold i nærheten av en militærleir i Dirbat-området.

²² Abdel-Gasim Imam al-Haq er *fur* og ble belønnet med posisjonen som *wali* (guvernør) i Vest-Darfur av myndighetene for å ha støttet fredsavtalen.

4. OPPRØRSGRUPPER SOM ER MOTSTANDERE AV FREDSAVTALEN²³

Flere bevegelser har dukket opp blant SLA-medlemmene som ikke støttet fredsavtalen fra mai 2006. G-19 er den mest sentrale og består av mange av kommandantene som tidlig var imot Minni Minawi. Det finnes også to *fur*-grupperinger som ledes av henholdsvis Abdel-Wahid Mohammad al-Nur og Abdesh-Shafi' Ya'gub Baasi "Toba". SFDA utgjør også en del av den blokken som er motstandere av avtalen.

4.1 GROUP-19 (GROUP OF 19, SLA-UNITY, SLA-MAINSTREAM, SLA)

G-19 er en SLA-gruppering som ble dannet i mars 2006 av 19 kommandanter fra Nord-Darfur. Flesteparten er *zaghawa*, men de sto allikevel på al-Nurs linje under fredsforhandlingene i Abuja. Men i april 2006 (før fredsavtalen ble undertegnet av Minawi) anklaget bevegelsen al-Nur for å ville undertegne avtalen uten å rådføre seg med de øvrige opprørsgruppene. Da fredsavtalen var undertegnet og kampene brøt ut mellom SLA-Minni og de SLA-fraksjonene som ikke støttet undertegnelsen, sluttet mange SLA-Minni-soldater seg til G-19.

Lederne i G-19 har brukt ulike benevnelser på bevegelsen: SLA-Unity, SLA-Mainstream eller bare SLA. G-19 kontrollerer i dag størstedelen av de områdene som Minawi tidligere kontrollerte nord for el-Fasher, dvs. områdene fra grensen mot Tsjad til Jebel Marra og veien til Kufra i Libya. I mai 2006 hadde G-19 bare 15 kjøretøy, men allerede i oktober antok man at grupperingen hadde ca 100 kjøretøy, de fleste tatt fra regjeringstyrkene eller SLA-Minni (Tanner & Tubiana 2007: 49). Det antas at bevegelsen har ca 5 000 soldater som hovedsakelig er i Nord-Darfur.

Ifølge Tanner & Tubiana (2007) hadde bevegelsen ikke et formelt politisk lederskap pr april 2007.²⁴

G-19 lederne hevder ifølge Tanner & Tubiana (ibid.) at bevegelsens politiske lederskap og dens militære ving er langt mer sammenknyttet enn i det opprinnelige SLA fordi de politiske lederne tilbringer mer tid ute i felten. Også innenfor denne grupperingen er det imidlertid avstand mellom feltkommandanter og eksilpolitikere. Grupperingen har også begynt å bli fragmentert langs stammemessige skillelinjer og mellom ulike *zaghawa*-grupper/klaner.²⁵

²³ Se fotnote 18.

²⁴ Det har ifølge Tanner & Tubiana (2007) blitt hevdet at SLAs vise-president Khamis Abdallah Abbakar som er *masalit* var den politiske lederen, og Adam Ali Shogar som er *zaghawa*, skulle være den militære lederen. *Zaghawa*-gruppen *wogi* synes å dominere bevegelsen, men det er også sterke personligheter representert; blant annet Suleiman Ibrahim Marejan som er *meidob*, Dr. Saleh Adam Ishaq som er *berti* og Khamis Abdallah Abbakar som er *masalit*.

²⁵ Ifølge Tanner & Tubiana (2007:50) er det en liten gruppe i Tsjad under ledelse av Khamis Abdallah Abbakar, Adam Ali Shogar og Adam Bakhit, som ønsker en bredere allianse med blant annet JEM, og som også er mer åpne for støtte fra Tsjad og Eritrea.

4.2 SLA-CLASSIC

Denne *fur*-grupperingen som til tider omtales som SLA-Classic, har sin bakgrunn i misnøyen med *fur*-lederen Abdel-Wahid Mohammad al-Nur. Da han motsatte seg å undertegne fredsavtalen med myndighetene i 2006 (i motsetning til Minni Minawi) høstet han mye popularitet. Men denne populariteten forsvant hurtig på grunn av hans ubeslutsomhet og manglende nærhet til militære operasjoner. Han ble derfor utfordret av en annen *fur*-leder ved navn Abdesh-Shafi' Ya'gub Baasi "Toba". Ya'gub Baasi ble utpekt som leder for grupperingen av 32 kommandanter²⁶ som hadde forlatt Abdel-Wahid Mohammad al-Nur i juli-august 2006.

Denne grupperingen skal ha ca 1 000 soldater og 20 kjøretøy, lokalisert hovedsakelig i den østlige delen av Jebel Marra fra Suni og Dirbat til Sabun.

4.3 SLA-AL-NUR²⁷

Abdel-Wahid Mohammad al-Nur skal ha 2 000-3 000 opprørssoldater, men kun 15 kjøretøy som er lokalisert hovedsakelig i den vestlige delen av Jabel Marra og rundt byene Korma, Ain Siro og Milagat. I desember 2006 forsøkte både al-Nurs fraksjon og Baasis fraksjon å slutte seg til G-19 for å danne NSF, Non-Signatory Factions,²⁸ i et forsøk på å gjenforene SLA. Forsøket mislyktes fordi al-Nur og hans menn bare ville akseptere en gjenforening med al-Nur som leder av SLA, en løsning som ikke var akseptabel for de andre grupperingene (Tanner & Tubiana 2007).

4.4 SFDA – SUDAN FEDERAL DEMOCRATIC ALLIANCE

SFDA er en eksilopposisjonsgruppe som ble dannet i 1994. Gruppen ble ledet av Ahmad Direige som er *fur*, og Sharif Harir som er *zaghawa*.²⁹ Denne gruppen var også med i den sudanske opposisjonsalliansen NDA, National Democratic Alliance. I 2002 var lederne av DLF (det senere SLA) i kontakt med SFDA for å få støtte i kampen mot regimet. Denne støtten var viktig av flere årsaker, blant annet for å få internasjonal oppmerksomhet. Videre kunne SFDAs tilknytning til NDA forankre SLA i en større, nasjonal motstandssammenheng (Tanner & Tubiana 2007). Direige var imidlertid motstander av væpnet opprør og overstyrte Sharif Harirs anbefaling om å inkorporere DLF som SFDAs militære ving. Imidlertid viste det seg at SLA senere absorberte størstedelen av SFDAs væpnede styrker, og enkelte har hevdet at dette skyldtes støtten den sørsudanske frigjøringsbevegelsen, SPLA, lovet dem som tok avstand fra SFDA – som SPLA anså som en rival innen NDA.

²⁶ De fleste av disse tilhørte *fur*-stammen (Tanner & Tubiana 2007).

²⁷ Denne fraksjonen navngis ikke nødvendigvis under denne benevnelsen, men i mangel av en annen benevnelse brukes den i dette notatet.

²⁸ Se del 4.7 nedenfor.

²⁹ Ifølge Tanner & Tubiana (2007:51) hevder Harir at han ikke lenger er medlem av SFDA, men tilhører SLA-fraksjonen(e) som ikke undertegnet fredsavtalen.

4.5 NRF – NATIONAL REDEMPTION FRONT (*JABHAT AL-KHALAS AL-WATANI*)

NRF er en paraplyorganisasjon for flere av gruppene som ikke undertegnet/støttet fredsavtalen, det vil si JEM,³⁰ G-19, SFDA, SLA-Abdel-Gasim med flere (se gruppene som er omtalt i dette avsnittet). Denne koalisjonen møttes første gang 30. juni 2006 i Asmara, Eritrea, og i oktober 2006 anslo man at koalisjonen hadde nærmere 10 000 mann under våpen. I en kort periode koordinerte de ulike gruppene sine væpnede aksjoner, men mot slutten av 2006 var koalisjonen sterkt preget av interne spenninger – hovedsakelig på grunn av suksessene man hadde oppnådd i felten.

4.6 NMRD – NATIONAL MOVEMENT FOR REFORM AND DEVELOPMENT (*AL-HARAKA AL-WATANI LIL-ISLAH WAT-TANMIYA*)

NMRD er en liten gruppe som brøt ut av JEM i mars/april 2004. Den har sitt opphav i Tsjad og er også støttet av den sudanske regjeringen. De fleste som er tilsluttet gruppen tilhører *zaghawa*-klanene *kabka* og *kobe* (som finnes i både Tsjad og Sudan) og *zaghawa*-klanen *dirong* som er Tsjad-basert. *Masalit*-stammen, *dajo*, *bideyat* og *zaghawa wogi* er også representert i gruppen. Grunnleggeren og den viktigste militære lederen er Jibril Abdel-Karim Bahri ”Tek”, som er *zaghawa kabka* fra Tsjad. Bevegelsen inngikk avtaler med regjeringen i Khartoum i desember 2004 og i juni 2005. I juni 2005 var bevegelsen i kamp med SLA-styrker som forsøkte å innta Jebel Mun i Vest-Darfur. NMRD er en del av NRF og regimet i Tsjad har dermed også påvirkningsmuligheter på NRF.

4.7 ANDRE ALLIANSEFORSØK

I desember 2006 kom det informasjon om at det var dannet en ny allianse mellom G-19 og de to *fur*-gruppene ledet av henholdsvis Abdel-Wahid Mohammad al-Nur og Abdesh-Shafi’ Ya’gub Baasi ”Toba”. Ifølge Tanner & Tubiana (2007) er denne alliansen mer militær enn politisk og kunne derfor operere innenfor NRF. Alliansepartnerne har imidlertid ikke valgt en slik løsning. Etableringen av en ny allianse kan ifølge Tanner & Tubiana (ibid.) være et forsøk på å motvirke JEMs innflytelse i NRF.

³⁰ JEM er den viktigste grupperingen i koalisjonen, mens SLA bare bidrar med en håndfull kjøretøy og få soldater. SLA-lederne (våren 2007 var dette Khamis Abdallah Abakar, Adam Ali Shogar og Adam Bakhit) som støtter alliansen befinner seg i Tsjad, og har begrenset innflytelse i Darfur (Tanner & Tubiana 2007:57).

5. KART OVER DARFUR

Map of Darfur, Sudan

Michael S. Miller, 2004

<http://www.hrw.org/campaigns/darfur/map.htm>

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- CRISIS GROUP, 2007. *A Strategy for Comprehensive Peace in Sudan*. Nairobi/Brussel: Crisis Group, 26. juli. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=4961&l=1> [lastet ned 26. oktober 2007].
- KIMBALL, JACK, 2007. Five Darfur rebel groups agree to unite. *Reuters*, 14. juli. Tilgjengelig fra <http://uk.reuters.com/article/idUKL1471644920070714> [lastet ned 26. oktober 2007].
- LANDGUIDEN, 2007. *Sudan*. Stockholm: Utrikespolitiska institutet. Betalingstjeneste tilgjengelig fra <http://www.landguiden.se> [lastet ned 26. oktober 2007].
- PINR, 2007. Upcoming Peace Talks Will Not Solve the Complex Darfur Problem. Chicago: The Power and Interest News Report, 4. oktober. Tilgjengelig fra http://www.pinr.com/report.php?ac=view_report&report_id=692&language_id=1 [lastet ned 26. oktober 2007].
- REUTERS, 2007. Sudan, rebel groups set date for peace talks. *Reuters*, 7. september. Tilgjengelig fra <http://www.abc.net.au/news/stories/2007/09/07/2026468.htm> [lastet ned 26. oktober 2007].
- SUDAN TRIBUNE, 2007. Sudan bans reports on Darfur rebel groups. *Sudan Tribune*, 23. mai. Tilgjengelig fra <http://www.sudantribune.com/spip.php?article21993> [lastet ned 26. oktober 2007].
- TANNER, V. & J. TUBIANA, 2007. *Divided they fall: The Fragmentation of Darfur's Rebel Groups*. Geneve: Small Arms Survey, juli. Tilgjengelig fra http://www.smallarmssurvey.org/files/portal/spotlight/sudan/Sudan_pdf/SWP%206%20Darfur%20rebels.pdf [lastet ned 26. oktober 2007].
- UNMIS, 2007a. *UNMIS Briefing to the Press*. Khartoum: UN Mission in Sudan, 26. september. Tilgjengelig fra <http://www.unmis.org/english/2007Docs/PC-26sept..pdf> [lastet ned 26. oktober 2007].
- UNMIS, 2007b. *Press Statement on the Attack on the AMIS camp in Haskanita, South Darfur, and the killing of 10 AMIS personnel*. Khartoum: UN Mission in Sudan, 2. oktober. Tilgjengelig fra <http://www.unmis.org/english/2007Docs/au-PS-oct02.pdf> [lastet ned 26. oktober 2007].
- UNMIS, 2007c. *UNMIS News Bulletin*. Khartoum: UN Mission in Sudan, 11. oktober. Tilgjengelig fra <http://www.unmis.org/english/2007Docs/PIO-UNMISbulletin-oct.11.pdf> [lastet ned 26. oktober 2007].

- UN SECRETARY GENERAL, 2007. *Report of the Secretary-General on the Sudan (S/2007/500)*. New York: UN Security Council, 20. august. Tilgjengelig fra <http://www.unmis.org/english/2007Docs/SG-Rpt-sudan-aug20.pdf> [lastet ned 26. oktober 2007].
- UN SECURITY COUNCIL, 2007. *Report of the Panel of Experts established pursuant to resolution 1591 (2005) concerning the Sudan (S/2007/584)*. New York: UN Security Council, 3. oktober. Tilgjengelig fra [http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2007.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/S_HES-77VRL8-Full_Report.pdf/\\$File/Full_Report.pdf](http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2007.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/S_HES-77VRL8-Full_Report.pdf/$File/Full_Report.pdf) [lastet ned 26. oktober 2007].
- de WAAL, ALEX, 2007a. No Such Thing as Humanitarian Intervention – Why We Need to Rethink How to Realize the “Responsibility to Protect” in Wartime. *Harvard International Review*, 21. mars. Tilgjengelig fra <http://hir.harvard.edu/articles/1482/3/> [lastet ned 26. oktober 2007].
- de WAAL, ALEX, 2007b. From bad to worse in Sudan. *Los Angeles Times*, 13. oktober. Tilgjengelig fra http://www.latimes.com/news/opinion/commentary/la-oe-dewaal13oct13_0,1139769.story?coll=la-news-comment-opinions [lastet ned 26. oktober 2007].
- WASHINGTON POST, 2007. Splintering of rebel groups adds to chaos in Darfur. I *Washington Post*, 1. april.